

MŪSŲ LIETUVA

NR. 39 (1522) – SEMANÁRIO – 1977 M. RUGSĖJIS – SEPTEMBRO 29 D. – 2,00 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

“MES JUMS PAVYDIM”

Kiti mums pavydi. Gera ar bloga prasme? Paaiškės, jei skaitysim, kas seka.

Prie progos panagrinėkim du žodžius ir mums, lietuviams, nesvetimus: PAVYDA ir PAVYDAS: Lietuvių kalbos žodynas, IX t., įdomiai ir pavyzdžiūtotai, net tarmiškai, juos apibūdina. Štai keletas išsireiškimų šiuo atžvilgiu:

Jie tave iš pavydos užmuš.

O mocekai jau pavyda, kad diedo duktė parvažiavo insirėdžius. Visur pavydos, visur neapykantos pilna..

PAVYDAS, pagal mums įprastą prasmę, tai kartėlio, apmaudo jausmas dėl kieno nors pasisekimo ar gerovės; tai gaivališkas noras turėti, ką gera turi kitas. Štai vėl keletas dažnesnių posakių:

Džiūsta iš pavydo kaip kipšas.

Anys (anie) visi pavydo suryti.

Pavydas žmogų ir suėda.

Kas yr be pavydo?

Jau tam turtingajam iš pavydo ir plaukai ant galvos sutino.

Per pavydą vėlnio smertis atėjo į svieta.

Iš pavydo sotus nebūsi.

Kur yra nelaimė, ten nėra pavydo.

Be to, žodis PAVYDAS gali būti ir abejojimo, nepasitikėjimo, įtarimo jausmas dėl kieno nors neištikimybės, pavyduliavimas. Pavyzdžiui:

Ne vieną šeimą yra suardęs pavydas.

Be pavydo meilė kaip valgis be druskos.

Be pavydo nėra meilės.

Ir, baigiant, žodis PAVYDAS gali reikšti asmenį, kuris pavydi, pavyduolį.

Nebūk pavydas (pavyduolis), duok žmogui.

Ką nuo to pavydo (pavyduolio) gausi.

Ans didelis pavydas (pavyduolis), ale mažai turi.

Pavydas (pavyduolis) turi aštrias akis.

Katrie žmonės yra pavydai (pavyduoliai), anie patys save naikina..

O dabar, trumpai išsitarėkim, taip pat pavyzdžiais ir faktais, dėl ko ir kaip svetimieji mums pavydi ir norėtų turėti – jie, gal ir gausūs ir turtingi – ką mes, išeiviai, ateiviai ir tremtiniai, pavieniui ar organizuotai, įsigijome ir stengiamės racionaliai panaudoti Bažnyčios ir Tėvynės vardan.

Pirmieji lietuviai, prieš 50 metų atvykę S. Paulin, daugumoje su visom suprantamom naujakurių problemom, steigė organizacijas, leido skirtingų pasaulėžiūrų spaudą, statė lituanistines mokyklas bei klubus, ryžosi ir įstengė pastatyti net nuosavą bažnyčią.

Klausantis pirmosios ateivių kartos pasakojimų apie tuometinį entuziastišką lietuvių veiklumą ir pasiektus rezultatus yra tikrai ko stebėtis, o svetimiesiems, to nepasiekusiems, ko nepiktai ir pavydėti.

Pasakojama per kokias balas ir per kiek valandų į dieną klampodavo neužmirštamasis šv. Juozapo bažnyčios ideatorius ir statytojas, kun. BENEDIKTAS SUGINTAS (1931-1936), ir kaip net ir nuduo-

Popiežius Paulius VI-tasis švenčia savo 80-tą gimtadienį.

LIETUVIAI KATALIKAI SVEIKINA ŠVENTĄJĮ
TĖVĄ IR JAM LINKI ILGIAUSIŲ METŲ.

dantys save 'ružavais' kunigai patriotui padėdavo. Tai kitataučių ir net dabartinių prasigyvenusių mūsų augštai vertinamas, bet sunkiau suprantamas idealizmas, ryžtas, heroizmas.

Šiandien apie tą V. Zelinos bažnyčią spiečiasi apie 40.000 įvairių tautybių ateivių. Jie, bent didžiumoj su pagarba ir padėka lietuviams pasinaudoja bažnyčia savoms pamaldoms bei kitiems dvasiniams patarnavimams.

Be to, orieš bažnyčią stovi ir gražiai išplanuota aikštė, dabar kaip tik pavadinta "Praça da Republica Lituana". Taip ir ji garsina mūsų Tėvynę betkam praeinančiam ar pravažiuojančiam ta dabar svarbia judėjimo arterija.

Vos keturių ar penkių kilometrų atstumu nuo V. Zelinos, Mooca miesto sektoriuj, nuo seno Lietuvą primena "Rua Lituânia" gatvė ir ten pat D-ro. Vinco Kudirkos mokyklos rūmai.

Yra dar ir D-ro J. Basanavičiaus mokykla, su nuostabiai gražia ir erdvia sale. Ir tais namais (tikrai rūpestingai prižiūrimais) V. Anasčio ir apylinkių gyventojai – lietuviai ir kitataučiai – mielai pasinaudoja. Jie, žinoma, kartais pagalvoja ir apie tų praeitų, ekonominių sunkesnių laikų to kultūros pastato ryžtingus statytojus.

Neminint kitų dviejų ar net trijų lietuviškų namų ar mokyklų dabar jau mažai tautiniam reikalui pasitarnaujančių, dera neužmiršti naujausio, bet gana aktyviai besireiškiančio lietuviybės švyturio – asmeninės šv. Kazimiero parapijos būstinės, su koplyčia bei savaitraščio MŪSŲ LIETUVA leidykla. Toji Tėvų Jėzuitų pasišventimu prieš 9-nerius metus įkurtoji parapija-misija dabar yra kunigų saležiečių darbovietė. Ir šios atžvilgiu galima dažnai nugirsti svetimųjų kaimynų, nekalto pavydo išsireiškimų, kaip antai:

Aplink jus čia, Parque da Mooca, statomi dangoraiziai, bet nėra arti jokios bažnyčios.. Mes jums, lietuviams, pavydime, nes jūs, kad ir negausūs, turite ir savo patalpas ir savo kunigus; ir savo gražiai šokantį ir dainuojantį jaunimą, ir organizacijas, ir veikėjus.

Rytinio S. Paulo didmiesčio sektoriaus vyskupas, Dom Luciano, ir jis susirūpinęs, ir nuo daug metų, tos mūsų gyvenamos vietovės ganytojiškom problemom; ir norėtų iš lietuvių kunigų betkokios, kad ir ribotos, paslaugos.

Reikia manyti, kad ir šv. Kazimieras, Lietuvos patronas, tuo pasidžiaugtų ir mus, sanpauliečius, dar mieliau globotų. O gal čia pat, tada, vietoj sunkiai ištariamo indėniško gatvės vardo – Juatindiba – atsirastų dar kita lietuviška gatvė – Rua São Casimiro'. Tai būtų kitas mūsų bendras laimėjimas – ir atnaujintas ryžtas energingai tęsti atlikti nelengvus ateities tautiniai religinius uždavinius.

KPU

Opressão soviética não poupa nem os ex-prisioneiros

CHRISTOPHER S. WREN
Do N.Y. Times

MOSCOU — Durante os dez anos em que permaneceu num campo de trabalhos da União Soviética, Vyacheslav Repnikov tornou-se capaz, à custa de seus próprios esforços, de ler o Rubayat, de Omar Kharjam, no original — na língua persa. Além de já conhecer os idiomas inglês, francês e espanhol, ele também aprendeu o hindi e o árabe. Hoje, trabalha como alimentador de fôrmas numa usina de Strunino, situada cerca de 140 quilômetros a Leste de Moscou.

Embora tenha saído da prisão há oito anos, Repnikov afirma que continua a se sentir como um estranho entre as pessoas que o cercam. O ex-prisioneiro e mais seis pessoas que cumpriram penas por crimes políticos dirigiram apelos ao presidente Carter e ao líder soviético Leonid Brezhnev, solicitando permissão de emigrar para os Estados Unidos.

Na sua carta endereçada a Brezhnev, eles escreveram: "Já se passaram vários anos desde a nossa libertação, mas não conseguimos encontrar o nosso lugar na vida soviética. Estamos dolorosamente conscientes de que há uma trágica discordância entre nós e a vida à nossa volta. Mas, incapazes de repudiar nosso modo de pensar e nossas próprias idéias sobre o sentido da vida, que são diferentes das idéias que prevalecem na sociedade soviética, não vemos alternativa, para nós, a não ser deixar a União Soviética".

PONTOS EM COMUM

Os sete ex-prisioneiros — que solicitaram permissão de partir com as respectivas famílias — parecem não ter muita coisa em comum, além da sua dissidência em relação ao sistema e o fato de terem cumprido penas de prisão na rede de campos de trabalhos da República da Moldávia, na Rússia européia. Três deles — entre os quais se inclui Repnikov — são russos; dois são lituanos, e um é judeu. Segundo Repnikov, eles têm em comum a sensação de serem "emigrantes em nosso próprio país".

Os constrangimentos impostos aos ex-condenados, na União Soviética, particularmente no caso daqueles que foram punidos por crimes políticos, vão muito além das restrições que se fazem aos ex-prisioneiros nos países ocidentais. Após sua libertação, a maioria está sujeita a um período de vigilância, durante o qual é obrigada a comunicar seus movimentos à polícia.

Alguns — como se deu no caso de Repnikov — são proibidos de voltar às suas antigas casas, em cidades grandes. O fato de terem sido presos é registrado nos seus documentos de identificação, e, mesmo que tenham ins-

trução superior, geralmente só conseguem trabalhos braçais.

Não obstante, Repnikov, de 42 anos, magro e forte, afirmou que não é esse o problema fundamental.

"Não somos diferentes pelo fato de termos sido presos, mas fomos presos pelo fato de sermos diferentes" — disse ele, acrescentando que sentiu maior afinidade com Romas Giedra, seu companheiro de prisão em Palanga, na Lituânia, do que com seus colegas de trabalho, os quais "só falam em roupas, alimentos e bebidas".

DESISTÊNCIA DA LUTA

Repnikov assegurou que as pessoas que solicitaram autorização para deixar a União Soviética não reiniciaram suas atividades políticas, como fizeram alguns outros ex-prisioneiros. "Já não estamos empenhados em modificar o sistema — disse

ele — desistimos de tentar influenciá-lo."

Entretanto, segundo afirmou, o ex-prisioneiro tem dificuldade em aceitar a "incongruência" que existe à sua volta. Embora tenha aprendido a língua árabe — disse ele — não posso encontrar-me com um árabe, para utilizar o meu conhecimento. Aqui, só posso beber". Repnikov recusou-se a contribuir com um rublo para a compra de uma garrafa de vodka, quando os trabalhadores da usina o instaram a fazer isso, pela primeira vez. Mas seus colegas sentiram-se ofendidos com a sua recusa, o que o levou a permanecer algum tempo com eles, e a beber em sua companhia.

Os antecedentes dos sete ex-prisioneiros são muito diferentes. Na sua adolescência, Repnikov foi internado num hospital para tratamento de doenças

mentais, em Lenígrado, onde permaneceu dois anos, depois de ter tentado organizar um partido político entre os estudantes. Em 1959, foi condenado à pena de 10 anos de prisão, sob acusação de ter desenvolvido atividades anti-soviéticas e de ter mantido contatos com a Agência Central de Inteligência — CIA.

Seu amigo Ivan Ovchinnikov, de 48 anos, fugiu para o Ocidente enquanto servia o Exército, mas foi persuadido a voltar à União Soviética e em seguida foi condenado a sete anos de prisão, acusado de ser traidor. Posteriormente, foi condenado a mais três anos de prisão, por não ter denunciado um amigo que tentou fugir para a Finlândia.

Viktor Semyontov, de 33 anos, também tentou fugir da União Soviética durante seu período de serviço militar, e passou 10 anos num campo de trabalhos.

ADMIRADORES DOS EUA

Giedra, de 33 anos, que também assinou a petição, pas-

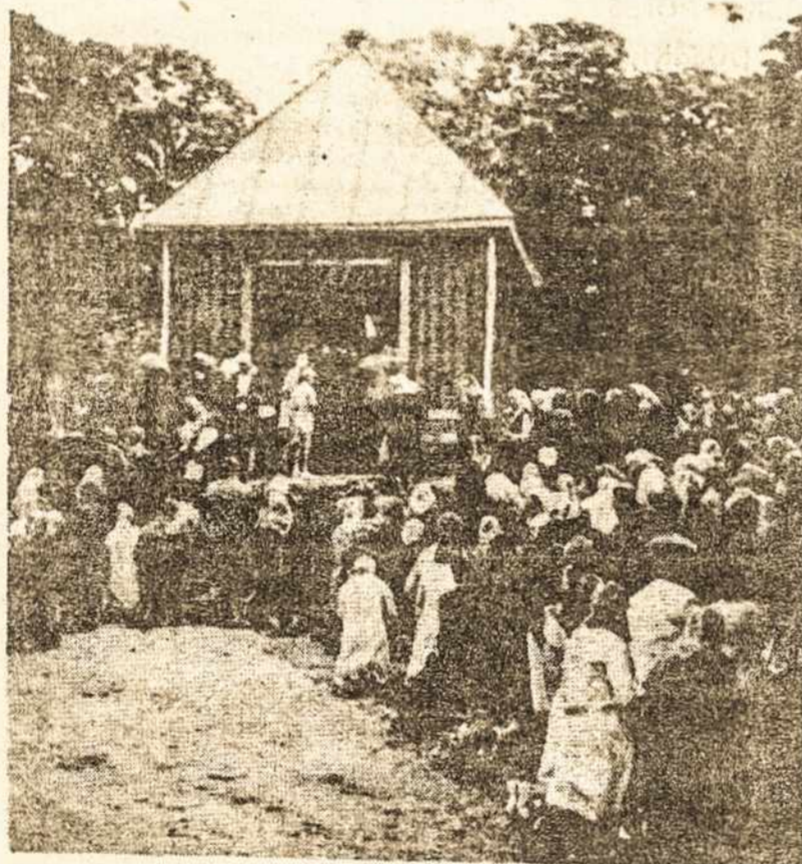
sou cinco anos na prisão por ter planejado sequestrar um avião e conduzi-lo para o Ocidente.

Birute Pasiliene, de 48 anos, da cidade de Kaunas, passou três anos na prisão, após a Segunda Guerra Mundial, por ter-se envolvido com o movimento nacionalista clandestino da Lituânia.

Aleksas Pasilis, de 27 anos, de Klaipeda, passou quatro anos na prisão, acusado de ter feito propaganda anti-soviética. Yuri Grimm, de 42 anos, de Moscou, ficou preso durante dois anos, sob a mesma acusação.

Segundo Repnikov, esses ex-prisioneiros solicitaram autorização de partir para os Estados Unidos porque "eles são tudo aquilo que gostaríamos que o nosso país fosse". Na sua carta endereçada ao presidente Carter, os sete dissidentes escreveram "Os ideais humanos de liberdade e de auto-expressão da personalidade, nos quais se fundamenta o seu país, e sua multiplicidade étnica, o tornam muito atraente para nós".

ŽEMAIČIŲ DIDŽIOJI ŠVENTĖ — Žemaičių Kalvarijos didieji atlidai

Praėjusių metų liepos 4 Žemaičių Kalvarijos atlaiduose. Kairėj žmonės prie 13-tos stoties — Miesto vartuose. Dešinėj — eina iš 17-tos stoties, iš Nukryžiuo, į 18-tą stotį.

Liepos 3 Žemaičių Kalvarijoje, kuri dabar pavadinta Varduva, buvo didelė šventė — garsieji atlaidai, į kuriuos suvažiuoja nepaprastai daug žmonių. Jau daugiau kaip 300 metų čia žmonės renkasi. Keliauja iš visos Žemaitijos, iš Aukštaitijos, iš Latvijos pakraščio, siekia net Liepoją, atvyksta ir iš Mažosios Lietuvos, iš Tilžės apylinkės.

Valdžia, kuri visur slopina bet kokias religines apraiškas, visokiomis priemonėmis nori sustabdyti žmonių keliones į šiuos atlaidus. Du kartus norėjo sugriauti Kryžiaus Kelių koplytė-

les, bet žmonės, tai pajutę, susirinko iš visų pakraščių ir koplytėles apgulė. Negalėjo privižiuoti nė traktoriai. Nenorėjo pakartoti Kražių įvykių, tai ir paliko koplytėles.

Tuo pačiu laiku Plateliuose rengia sporto šventes, į kurias vilioja jaunimą.

Praeitais metais buvo atvykęs net J. Tumėnas, bolševikų patikėtinis, kuris tvarko visus religinius reikalus Lietuvoje. Sėdėjo jis presbiterijoje, lyg koks vyskupas, ir nesiklaupė per pakylėjimą. Apie tai rašė Lietuvos Kat. Bažnyčios Kronika.

Gautos ir nuotraukos iš praeityų Kalvarijos atlaidų. Viena vaizduoja Kryžiaus Kelių 13-tąją stotį. Koplyčia yra pereinama. Jos viduje stovi Kristaus statula. Kristus neša kryžį. Išėjus iš koplyčios, yra laiptukai, kur žmonės suklaupia. Nuotraukoj matome daug jaunimo.

Antroji nuotrauka — prie 17-tos stoties, Nukryžiuo koplyčios. Čia matom daug maldininkų. Matom ir dūdų orkestrą.

Išdalinta 18,000 komunijų. Žmonės Kryžiaus Keliu, arba Kalnu, ėjo kaip seniau — giedodami, grodami dūdom.

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Estijos pogrindžio raštai

Tokios periodinės pogrindžio spaudos, kaip mūsų "LKB Kronika", "Aušra" ir kiti slapti Lietuvoje leidžiami laikraščiai, estai neturi, tačiau savilaidos būdu leidžiamų bei platinamų raštų ir Estijoje netrūksta. Nė lengvi ir jų keliai į užsienį, kurį pasiekia tik labai nežymi dalis, ir tai su didesniu ar mažesniu pavėlavimu. Dažniausiai tai yra atsišaukimai ar skundai, platinami iš rankų į rankas arba tiesiog adresuoti Vakarų visuomenei ar tarptautinėms organizacijoms.

Iki šiol tuo bene labiausiai išgarsėjo Demokratinis Estų Sąjūdis, be abejonės, nelabai gausi ir neformali grupė, tačiau gana veikli ir įdomi savo bekompromisiniu reikalavimu atstatyti Estijos laisvę ir nepriklausomybę.

Nemažo atgarsio Vakarų spaudoje sulaukė du estų demokratų bendrai su kita gimininga grupe — Tautiniu Estų Frontu — paskelbti memorandumai Jungtinėms Tautoms. Juose išreikštas Estijos nepriklausomybės atstatymo reikalavimas taip aiškiai ir nedviprasmiškai, jog pradžioje kaikas net abejojo šių memorandumų autentiškumu, įtarė, jog tai galėtų būti emigrantinių sluoksnių klastotės. Vėlesnieji įvykiai tuos įtarimus išsklaidė.

Vienas toks svarus įrodymas yra neperseniausiai Vakarus pasiekęs naujas Demokratinio Estų Sąjūdžio dokumentas, parašytas maždaug prieš metus, būtent 1976 spalio 21 Piarnu mieste. Jo autoriai — "estų demokratų atstovai" kreipiasi į Amerikos europinę saugumo ir bendradarbiavimo komisiją, prašydami susirūpinti žmogaus teisių padėtimi Estijoje. Tai nemažos apimties raštas, kurio čia tik santrauką galime pateikti.

Nuslėpti įvykiai

Vakarų stebėtojai — taip savo raštą pradeda estų demokratų atstovai — labai mažai ar net visiškai nežino tikrosios žmogaus teisių padėties Estijoje. Niekas nepastebėjo, kad, praėjus vos pusantro mėnesio nuo Helsinkio baigiamojo akto pasirašymo, Talino augščiausias Estijos teismas inscenizavo politinę bylą, kokios vykdavo tik Stalino laikais.

1975 m. spalio 21-31 dienomis buvo teisiami penki estai intelektualai: Talino technologinio instituto dėstytojas Kalju Miatikas, g. 1932; jo kolega Sergiejus Soldatovas, g. 1933

(iš mišrios šeimos, motina estė); inž. Mati Kiirendas, g. 1939; gyd. Arvo Varato, g. 1932, ir vertėjas Artiomas Juskevičius, g. 1931 (ukrainiečių kilmės).

Visi penki buvo teisiami už vad. "antitarybinę agitaciją" bei propogandą pagal Estijos baudžiamojo kodekso 68 straipsnį. Jie buvo kaltinami parengę memorandumą JT visumos susirinkimui Estijos valstybinės nepriklausomybės reikalui, prašanti praversti laisvus rinkimus JT priežiūroje. Jie taip pat buvo kaltinami parašę estų demokratų programą ir leidę kitokius raštus savilaidos priemonėmis. Jų bylos nagrinėjimas nebuvo viešas. Teismo salėn patekti galėjo tik KGB atrinkti partiniai aktyvistai bei kaltinamųjų artimieji. Daugelį kitų norėjusių patekti į teismo rūmus ir stebėti bylos eigą sargybiniai jėga pašalino. Po teismo vietinėje spaudoje buvo paskelbtas tik trumpas nuosprendis, kuriame nieko nepasakyta, už ką jie buvo nubausti, nei ko jie siekė ar ką padarė.

Kaltinamųjų reikalavimai

Patys kaltinamieji primygtinai reikalavo viešai paskelbti bent vieną jiems primetamą raštą ir teisme išnagrinėti jų turinį. Jie taip pat prašė teismą pakviesti Jungtinių Tautų ekspertus ir atsiklausti jų nuomonės, ar jiems priskiriami dokumentai iš tikrųjų reiškia nusikaltimą pateiktojo kaltinimo prasme. Nė vienas teisiamųjų prašymas nebuvo patenkintas. Savo ruožtu jie teigė, kad nemėgino kenkti esamai valdžiai ir nesiekė jos nuversti. Jie tik rūpinosi, kad būtų gerbiamos pagrindinės žmogaus teisės bei laisvės, kad būtų pašalintos valdžios daromos neteisybės, klaidos ir savivalė, siekiant moralinio visuomenės atgimimo. Teisiamieji sakėsi esą betkokie smurto priešai ir rėmėsi visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 19-ju str. ir sovietinės konstitucijos 125-ju str.

Teismo sprendimas

Teismas į visus tuos argumentus neatsižvelgė. Teisiamieji buvo pripažinti kaltais — jie skelbė "šmeižikiškus" raštus. Estų demokratų memorandumas pasmerktas kaip provokacija, siekianti Vakarų galybių įsikūrimo į Sov. Sąjungos vidaus reikalus. Augščiausiojo teismo nuosprendžiu dviem bylos dalyviams paskirta bausmė — po 6 metus griežto režimo darbų kolonijoje, kitiems dviem — po

5 metus, o vienam — treji metai lygtinai. Nuteistieji estų demokratai bausmę atlieka ne Estijoje, bet Mordovijos ir Permės lageriuose — Rusijos gilumoje. Du iš jų — S Soldatovas ir A. Juskevičius yra sunkūs ligoniai.

Ryšium su šia byla nukentėjo ir daugiau estų inteligentų žinomu savo palankumu Estijos laisvės ir nepriklausomybės idėjoms. Jie buvo kratomi, tardomi, atleisti iš darbo. 1975 m. valymų aukomis tapo: buvęs Tartu universiteto sociologinės laboratorijos vedėjas Vooglaidas, sociologas Einasto, muzikologas ir pianistas Taukas, estų tarybinės enciklopedijos redakcijos narys Kelamas, Talino simfoninio orkestro direktorius Trjutrjumovas ir kt.

Poeto likimas

Minėtame dokumente atskirai iškeliamas poeto Sveno Kreeko, gimusio 1930 m., atvejis. Poetas Kreekas, buvęs Piarnu miesto Endlos teatro direktorius, tragiškai mirė Talino kalėjime, praėjus vos vienai savaitei po Helsinkio susitarimų pasirašymo. Jis buvo suimtas 1975 m. pradžioje už tai, kad siekė atgaivinti demokratinius idealus, rašė ir platino savilaidos raštus, tarp jų ir socialistų manifestą, reikalavo demokratinių reformų. Oficialiai buvo pranešta, kad poetas Kreekas

raštas pasikores kalėjimo kameroje, tačiau daug kas tuo netiki ir spėja, kad tokiu būdu KGB susidorojo su nepageidajamu estų patriotu.

Tokių pavyzdžių Estijoje yra ir daugiau. Juos iškeldami, estų demokratų atstovai savo rašte atkreipia adresatų dėmesį į tai, kad Estijoje šiuo metu plačiai ir sistemingai laužomos pagrindinės žmogaus teisės. Todėl jie kreipiasi į visų dorų ir atsakingų piliečių sąžinę, į Vakarų spaudą ir organizacijas, prašydami solidarumo ir paramos. Ar išgirs ši pagalba šauksmą tie, kurie netrukus Belgrade pradės svarstyti Helsinkio įsipareigojimų vykdymą?

T. Ž. A. Lemberg

Belgrado konferencija

Paruošiamuosius darbus Belgrado konferencijai užbaigė pasiektas susitarimas, pasiūlytas Ispanijos su kitomis neutraliomis šalimis. Konferencija bus pradėta spalio 4 d. ir užbaigta gruodžio 22 d. Sovietų Sąjungos atstovas J. Voroncovas pagaliau sutiko, kad konferencijos užbaigta turi būti atvira, priinama žurnalistams. Bus sudaryti penki komitetai, kurių vienas svarstys žmogaus teisių problemas. Konferencijos darbotvarkę dabar turi patvirtinti dalyvausiančių 35 valstybių vyriausybės.

• Seima be Lietuviško laikraščio — židinys be tautinės ugnies

Kompozitorius KUN. BRUNO MARKAITIS, SJ, baigia naują muzikinį kūrinį — šešių dalių suitą pagal poeto Bernardo Brazilionio eilėraščius. Šis jo kūrinys bus pirmą kartą atliktas Lietuvių Dienoje Los Angeles mieste š.m. rugsėjo 24 d. Šią šventę rengia Lietuvių Bendruomenė

TIESA IR GYVENIMAS

KATALIKŲ BŪKLĖ OKUPUOTOJ LIETUVOJ LENKO AKIMIS

Paryžiu leidžiamas lenkų žurnalas Kultura 1977 birželio laidoj paskelbė dr. Jozef Mirski'o straipsnį "Katalikų padėtis Sovietų Sąjungoje". Autorius sako, kad padėtis už geležinės uždangos vis dar nėra pakankamai žinoma laisvajame pasauly. Tikisi, jog jo pastabos, paremtos asmeniškais stebėjimais ir pasikalbėjimais bekeliaujant po Sovietų Sąjungą, bus naudingos. Jis apžvelgia Lietuvą, Latviją, Baltarusiją ir Ukrainą. Būdamas lenkas, ypatingą dėmesį skiria lenkų mažumai tuose kraštuose — apie tai rašo antrojo straipsnio daly.

Apžvalgą apie Lietuvą pradeda taip: "Dėl per amžius čia sukurtos tvirtos Bažnyčios struktūros, stipraus tikėjimo ir patriotizmo — tiek lietuvių, tiek ir lenkų — Lietuva turi palyginti didžiausią religinės laisvės laipsnį Sovietų Sąjungos teritorijoje. Jai išlaikyti, net praplėsti, reikia tikinčiųjų ir didelės dvasininkų daugumos tvirtos laikysenos". Kaip pavyzdį, autorius duoda faktą, kad 1976 sovietų valdžia į Kauno Dvasinę seminariją leido priimti 20 kandidatų klierikų (iki tol buvo numerus clausus iš 5 kandidatų). Autorius teigia, jog toks netikėtas leidimas duotas dėl to, kad pastaraisiais metais Lietuvoje pradėjo veikti pagrindinio Dvasinės seminarija su apie 30 klierikų. Pripratę absoliučiai kontroliuoti religinį gyvenimą Lietuvoje, sovietai negali pakęsti tokios slaptos seminarijos, kuri visiškai išsprukusi iš jų kontrolės. Tad ir leido į Kauno seminariją priimti 20 kandidatų su sąlyga, kad vyskupai uždarys tą slaptąją.

Kitas pavyzdys. Nežiūrint draudimo ir sunkių bausmių, Lietuvoje gaminamos devocionalijos. Negalėdami slaptai gamybai padaryti galo, valdžios organai kreipėsi į bažnytinę hierarchiją, siūlydami įsteigti tos rūšies gaminių fabriką. Fabrikui vadovauti pavesta Vilniaus Žvėryno parapijos klebonui.

Tie pavyzdžiai rodo, kad užsišpyrimas ir tyvinta tikinčiųjų laikysena gali šį tą laimėti.

Nors ir atlikdama svarbų vaidmenį, Kauno Dvasinė seminarija toli gražu nepajėgia aprūpinti kunigais visų Lietuvos pa-

rapijų. Seminarija sovietam yra lyg reklama "tariamoms religinės laisvės Lietuvoje". Todėl prieš kurį laiką vyskupas Pavilonis kėlė mintį seminariją uždaryti ir taip išmušti iš sovietinių rankų ginklą jų propagandai. Pasiūlymą valdžios organai atmetė. Pagal Vilniaus arkivyskupijos administratorių kun. Krivaitį, dabar esamam (toli nepakankamam) dvasininkų skaičiui vien tik Lietuvoje (nekalbant apie Baltarusiją, Ukrainą ir kt.) išlaikyti, seminarijoje turėtų būti 120 studentų, kai tuo tarpu tėra 40. Dabar iš Vilniaus arkivyskupijos esančių 40 parapijų, tik 19 (mažiau nei pusė) turi kunigus.

Patyrę iš šen bei ten pravestų bandymų, kad tai nepatinka tikintiesiems, valdžios organai vis primygtiniau iš vyskupų reikalauja liturginių pakeitimų. Iš bažnytinės hierarchijos apklausinėjimų paaiškėjo, kad 80% kunigų yra prieš liturginius pakeitimus. Kaip autorius patyrė, už sutikimą įvesti liturginius pakeitimus, Lietuvos vyskupai reikalavo religinės spaudos, maldaknygių spausdinimo, progų naudotis radiju ir televizija. Tuo tarpu tas klausimas yra pakibęs ore.

Tarp Lietuvos kunigų nerimastį ir baimę kelia naujų vyskupų nominacija. Valdžios statomų kandidatų išventinimas į vyskupus, yra laikoma didele klaida, kai yra tikrieji vyskupai, kuriems valdžia neleidžia eiti pareigų — pavyzdžiui, vyskupui Steponavičiui. Laikoma, kad tokiu atveju geriau, jei dieceziją valdo kapitulos vikaras, negu nusileisti valdžios spaudimui. Paskirti vyskupą, kuris dvasininkų laikomas netinkamu, reikėtų kelti nesantaiką ir nusišpylimą Bažnyčioje. Juoba, kad valdžios statomi kandidatai, kaip taisyklė, yra žemos moralės asmenys (konkubinatas, alkoholikai ir kt.), kurie yra paklusnūs ir atsidavę valdžiai. Apaštališkasis sostas, skirdamas vyskupus, būtinai turi skaitytis su visos dvasiškijos, bet ne valdžios nuomone. Visi, su kuriais autorius ta tema kalbėjo, kartojo tokį prašymą.

Bendra nuomonė yra, kad KGB puikiai orientuojasi, kas dedasi Vatikane. Taip juokaujama: "Jei trys kardinolai susitin-

ka Romoje ir paliečia kokį nors klausimą, tai kitą dieną Maskvoje KGB jau žino pasikalbėjimo turinį". Yra ir kita nuomonė — tam tikra Bažnyčios pagrindinės veiklos dalis yra išsprukusi iš policijos žinios bei kontrolės, bet, nepaisant to, visą laiką pabrėžiama, jog KGB yra visai žinanti.

Blogiausia padėtis Baltarusijoje. Autorius sužinojo, kad Gardine, kur yra 50,000 katalikų, per 1976 Kalėdas nebuvo laikoma nė vienerių mišių, nes vietinis kunigas buvo susirgęs. Iš 300 tuoj po II pasaulinio karo dirbusių kunigų, dabar liko 32, palieję ir senyvi dvasininkai.

Latvijoje yra Rygos Dvasinė seminarija su daugiau kaip 20 studentų. Iš Rygos, bet ne iš Kauno, jauni lenkų kilmės kunigai yra siunčiami į Ukrainą ir Moldaviją. Kunigai Latvijoje yra labiau įbauginti negu Lietuvoje. Neseniai kun. Grigorijui Kibulovui atimtas leidimas dirbti kaip kunigui. Priežastis — per pamokslą išsireiškęs, kad mirtis viską sunaikins (reiškia, ir komunistus), mažai mergaitei leides dalyvauti bažnytinėje procesijai. i vieno parapijiečio klausimui.

ma, ar verta stoti į komunistų partiją, kunigas atsakė: "Jei nenori, kad tau galvą praustų, nestok".

Valdžios politika Ukrainoje yra tokia pati kaip Baltarusijoje. Tik žmonės yra kitokio būdo nei Baltarusijoje — drąsūs, pasiryžę, kovingi, ir jiems pavyko gauti 30 parapijų, net ir tokiose vietovėse, kur jų nebuvo prieš II pasaulinį karą. (Elta)

TELEGRAMA PREZIDENTUI J. CARTERIUI IŠ LIETUVOS K.B. KRONIKOS NR. 27

Brangusis Žemės Žmogau,

Susižavėję ir nustebę sekame Jūsų žvaigždę. Džiaugiamės, kad nykiai uždaramė politiniame pasaulyje pasirodė asmenybė, tikinti laisve, vertinanti žmogiškąjį orumą ir aukščiausią pareigą. Gerbiame tautą, įkūnijusią save tokiame prezidente. Tepada Jums Dievas!

Permės politiniai kaliniai:

E. Sverstiuk,
S. Kovaliov
P. Plumpa
I. Mendelevič

1977 m. kovo pradžia

Chicagoje Pavergtųjų tautų protesto parade vežamas Romo Kalantos paveikslas. A. Šeštoko nuotr.

ISPŪDŽIAI PO SEPTYNERIŲ METŲ

A. SAULAITIS, S.J.

Straipsniu mūsų spaudoje pasirodęs asmuo natūraliai siekia skaitytojams įteikti išsamias ir išdailintas mintis, kurioms, žinant mūsų polinkį tuoj "kibti", nebūtų galima daug ko prikišti. Šiuo atveju, straipsnis diskusinio pobūdžio, rašytas septintųjų metų pabaigoje, po daugiau kaip šešerių metų toli nuo Šiaurės Amerikos, kuriame išrašyti kai kurie pirmieji išpūdžiai, į JAV lietuvių tarpą įsijungus 1977 vasaros pradžioje.

Tautinės nuotaikos. Atrodo, kad pažiūra į etnines grupes Jungtinėse Valstybėse suka naujon ir nepalankion kryptin. Tai galima jausti iš spaudos, iš žmonių nuotaikų ir iš vėl atsirandančių jaunų žmonių, kurie savo (savo tėvų) tautybės gėdisi. Kartu su pilietinių teisių sąjūdžiu prieš 15 ar daugiau metų kilo ir etninių grupių nuotaika, ir viešasis pasirodymas krašto gyvenime. Tada buvo madinga ir naudinga kalbėti apie pluralistinę ar daugialypę kultūrą. Bet juodukų proporcinis įvedimas ne tik į mokslo įstaigas ir viešąjį gyvenimą, o kartu ir į ekonominę sistemą pradėjo ne tiek nuvilti idealistus, kiek apsunkinti pačią kapitalistinę sistemą. Tur būt, iš ten prieš kelėtą metų, vos pasiekus 200 m. Nepriklausomybės šventę, pradėjo žemyn į liaudį leisti daugiau neigiamos nuotaikos.

Amerikos visuomenė paliesta dar dviejų įtakų. Kaimynės Kanados dvikalbiškumas ir Kvebeko provincijos galimas atskilimas laikomas pavyzdžiu, kuriuo JAV neturėtų sekti (nors, aišku, JAV tautinės grupės nėra taip patogiai geografiškai sukoncentruotos). Matydami, kad Kanada neteks vienybės dėl etninių priežasčių (bent taip suprantama, nors jos galėtų būti visai ne tautinės), amerikiečiai jaučia, kad tautybes pabrėžti reikėtų skaldyti vienybę krašto, kurio šūkis yra "E pluribus unum", pabrėžiant šį kartą ne vidurinį žodį, o paskutinį.

Daugelis anglosaksų ir kitų yra neigiamai paveikti ir net įskaudinti didmiesčiuose viešai vartojamomis dviem kalbomis — ispaniškais įrašais autobusuose, pastatuose, traukinių bei autobusų tvarkaraščiuose ir panašiai. Kol tautybių taip nesimatė arba buvo tik "įdomios", jos galėjo būti toleruojamos ar net skatinamos.

Iš tautinių grupių pusės, atrodo, reikės persiorientuoti į naują idėjinę struktūrą tokiom nepalankiom sąlygom atsvirti. Kaip žinoma, šio šimtmečio pradžioje ir vėliau rimti sociologai atsisakė "melting pot" (katalo) sąvokos tautybių reikalui apibrėžti, nes tautybės savaime netirpo (pavyzdžiui, šiaudien Illinois valstybėje yra milijonas pirmos ir antros kartos asmenų, o kalbančių namie neangliškai yra pusantro milijono). Liaudyje ta sąvoka išliko daug ilgiau, ir šiaudien jau nebetiktų, nes, spėčiau, nebepakaktų tik leisti tautybėms iširti, o reikia jas koku nors būdu spausti, ypač netiesiogiai. Kad tas spaudimas vyksta, galima matyti, kad yra universitetų studentų lietuvių, beveik trečios kartos, kurie gėdisi savo tautybės ne dėl to, kad jų tėvai buvo imigrantai ir bemoksliai (nes buvo išsilavi-

nę — ir šiame krašte). To antrosios kartos elgesio nebėra (angliškai "second-generation syndrome"), vietoj jo atsirado kitu pagrindu nenoras būti "etniku".

Kaip pirmoji karta išlaiko savo tautybę daugiausia dėl socialinių ir ekonominių priežasčių, antroji ir trečioji daugiau dėl kitų, taip ir pirmajai lietuvių kartai (pokarinėi) nykstant, reikės tvirtinti kitus pagrindus, ypač kad daugumoje didmiesčių, kuriuose buvo ar tebėra lietuviškos salos, nebėra didesnių geografinių vietų, kuriose gyventų daug lietuvių. Besikeičiančios kaimynystės ir net valdžios projektai (keliai, statybos ir pan.), kartais sąmoningai daromi kuriai nors tautinei grupei išblaškyti (kaip italų Bostone) išbarstė lietuvius po priemiesčius, iš kurių sunkiau susiburti. O vis dėlto įvairių tautybių vadovai sako, kad tautinei grupei išsilaikyti reikalinga kur nors didesnė etninės grupės vienoje geografinėje vietoje.

Religinės nuotaikos. Jeigu autorius neklysta, per tą laiką lietuvių tarpe padidėjo rūpestis religine išeivijos padėtimi tarp suaugusiųjų ir tarp jaunimo. Ne būtina religinės veiklos, bet dvasinio atsinaujinimo prasme. Tai gali būti jaunosios kartos įnašas, paremtas ryšiais su vietinės Bažnyčios nuotaikomis ir atsinaujinimo kryptimi, su kuria vyresnieji dvasiškai ir pasauliečiai mažai ryšių turi. Beveik simboliškai tokią nuotaiką išreiškia vienas "Laiškų lietuviams" premijuotų straipsnių užvardinimas: "Mes norime matyti Jėzų", ir jaunimo vadovų tarpe girdisi balsų, kad šiuo metu turėtume labiau pabrėžti lietuviškosios krikščionybės krikščioniškąją dalį. Taip pat gali būti, kad Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika, plačiai žinoma ir skaitoma, irgi įnešė dvasinio rūpesčio pradus, neatsiskirdama ir nuo lietuviškųjų.

Rūpestis atitolusiais. Daugiau negu anksčiau spaudoje, posėdžiuose, pokalbiuose girdima apie rūpestį mišriomis šeimomis, atitolusiais ar atkritusiais arba atstumtais lietuviams. Pokariniai lietuviai atrado Pensilvanijos angliakasių Lietuvą (ir gal ne taip lengvai lygiagrečiai lietuvišką veiklą savame mieste ar vietovėje). Daugiau čia gimusių ir užaugusių kuria mišrias šeimas, kurių abu nariai nori laikytis lietuviškos bendruomenės, bet neįstengia arba neturi iš kur pradėti. Vėlesnieji ateiviai panašėja į senesnius labai sparčiai, o visuomenės veikėjai, gali būti, nespėjo persiorientuoti naujai padėčiai.

Lietuvių kalbos vartojimas jaunesniųjų kartų tarpe vis silpnėja, ir tuo rūpinasi visi, dažniausiai nežinodami, ko griebtis, nes grynai tautinių raginimų nepakanka. Čia prisimenu Brazilijos vokiečius, prieš 150 metų emigravusius iš savo krašto. Jų dauguma išlaikė vokiečių kalbą be jokio tautinio motyvavimo, be jokių ryšių su dabartine Vokietija, grynai kaip pačios darnios šeimos ir, sakyčiau, širdies reikalą. Ar nevertėtų lietuviams į tai pažvelgti, nors sociologiškai šeima JAV-se ar kitame moder-

niame krašte kitokia, negu kaimiškesnės kultūros aplinkoje.

Jaunimas. Septynerius metus nebendra- vęs su Š. Amerikos jaunimu, pastebi, kad ši nauja karta daug atviresnė, paprastesnė, negu ankstyvesnioji, jų vyresni broliai ar seserys. Pastebima ir kalboje išsireikimu ir viešai aptariamų temų, kurios seniau mišrioje grupėje ar iš vis prie kitų nesvarstytos. Ši karta daugiau išsilavinusi mokykloje ir aplanai pasaulio reikaluose, tuo pačiu ir ramesnė, ir ne tokia veržli. Nežinia, kokia būtų priežastis. Su gyvesniais ir aštresniais jaunimo vadovams sunkiau, bet ir galimybės kitokios visą energiją įjungti geron pusėn. Kol kas nesimato, kad tėvai ar jaunimo vadovai (kalbant apie organizacijose dalyvaujančiuosius) sugebėtų jaunesniosios kartos gerą valią ir atvirumą tinkamiau įjungti.

Lietuviškumui ugdyti labai teigiamas reiškinys yra didesnė sąmonė JAV lietuvių tarpe ryšium su lietuviams kituose kraštuose. Atgijo susidomėjimas Vasario 16 gimnazija, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pastangomis per eilę metų lėtai ir tvirtai grindžiami pagrindai nuojautai, kad lietuvių yra visur ir kad jie ne blogesni už mus. Menininkų ir kitos kelionės, visuomenės akyse regimos jau beveik dešimtį metų ir nemažėjančios, pasiekia savo pagrindinį tikslą, kuris yra ugdyti savo (o ne aplankomųjų) sąmonę apie lietuvius išeivijoje ir apie lietuvių tautos gyvastingumą.

Šiomis trumpomis pastabomis norėta pasidalinti pirmaisiais išpūdžiais. Nežinia, ar reikia sekti patarle, kad pirmieji išpūdžiai paprastai klaidingi, ar kad pasitikėtum pirmuoju savo pojūčiu.

TĖVŲ ŽEMĖ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA!

Mūsų Lietuva

Mažiesiems

KATĖ IR PELĖ

(žaidimas)

Žaidėjai, susijungę rankomis, sustoja ratu. Vienas žaidėjas — pele, atsistoja rato viduryje, o antras — katė, stovi už rato. Katė stengiasi įlįsti į rato vidų, bet žaidėjai jos neleidžia. Kai katei pasiseka išokti į ratą, žaidėjai pakelia aukštyr rankas pelei išleisti, bet tuojau uždaro vartus (nuleidžia rankas). O jei katė kaip nors iš rato išbėga, tada ratu stovintys vaikai vėl į vidų įleidžia pelę. Medžiaknė tęsiasi tol, kol katė pelę pagaus. Katėmis ir pelėmis visi skiriami iš eilės.

Galima žaisti ir kitaip:

Pelė bėga žaidėjų tarpais ir paliečia kuri nors žaidėją — katę, kuri šoka pelę vytis tais pačiais tarpais, kuriais bėga pelė.

Arba katė bėgioja rato viduje ir gauda pelę, kuri bėgioja palei ratą iš lauko pusės katei negalima išbėgti iš rato, o pelei nuo rato nutolti.

KODEL AŠ EINU Į LIETUVIŠKĄ MOKYKLĄ

Aš pradėjau lietuviškai kalbėti nuo pat savo pirmųjų metų, nes mano tėvai yra lietuviai. Pradžios mokslą aš pradėjau prancūzų kalba, bet tuo pačiu metu įstojau ir į lietuvių šeštadieninę mokyklą.

Aš norėjau lankyti lietuvių mokyklą, nes tik ten aš galiu dar geriau išmokti lietuviškai kalbėti ir rašyti. Man labai įdomi yra Lietuvos istorija apie di-

Aréjas Vitkauskas

ALGIUKAS SMUIKININKAS

Algio tėvas griežė smuiku, tas Algiukui buvo puiku — jis į tėvą vis žiūrėjo ir pagriežti pats norėjo. Tėvas ėmė jį mokinti, sūnus ėmė vis mėginti pats pagriežti po truputį, tas papratino mažutį muzikos įsiklausyti, visą tai gerai daryti. Štai, praėjo trumpas laikas, ir pramoko griežti vaikas, ėmėsi natų palengva ir, nors buvo tai nelengva, greitai ir prie jų priprato, — ir dabar visi jau mato, jog Algiukas griežti moka: jis miklumo mažą stoką gerai, dirbdamas, išdildys, trūkumus visus užpildys, smuikininkas bus jis puikus — jam padės tame jo smuikas.

džiuosius kunigaikščius ir lietuvių literatūrą.

Taip pat aš ten susitinku su savo lietuviais draugais.

Kęstutis Skučas,

Montrealio lit. m-loš 9 sk. mokinys. Kanada ("Liepsna")

KOKIA MŪSŲ ĮTAKA PASAULIUI

Man atrodo, kad mūsų įtaka aplinkai yra neigiama. Liudna, bet teisybė. Kai žmogus išranda kokį išradimą, mano, kad tai labai gerai. Bet po kelių metų sužinoma, kad tas išradimas kenkia. Žmogus sunaikina beveik visą pasaulį. Jis žudo gyvulius sportui. Jis suteršia vandenį, orą, žemę. Industrija irgi

Piešė Vida Didžbalytė, K. Donelaičio lit. m-la

kenkia. Automobiliai yra padaryti, kad tik tris metus veiktų. Žmonės netaupo gazolino, elektros, medžių ir upelių. Kitaip sakant, žmogus visą ekologiją apleidžia. Jeigu mes nesirūpinsime pasauliu, tai po dvidešimt metų neturėsime pasaulio. Tada nereiks galvoti nei apie moralę, nei apie ką kitą, nes visa išnyks.

Rasa Kutkutė

Detroitas ("Jaunystės Šauklys")

GINTARAS

Gintaras yra labai gražus. Jis randamas Lietuvos Baltijos jūroje. Gintaras pasidaro iš medžių saky. Tie sakai įkrenta į jūrą ir, kai pastovi tūkstančius metų, pasidaro gintaras... Kai sakai įkrenta į jūrą, jūroje yra mažų vabaliukų, kurie sukietėja su sakais ir pasidaro gintaras. Daug žmonių naudoja gintarą papuošalams. Daro iš jo karolius, broškes, auskarus, apyrankes. Kartais vyrai nešioja sages. Mano mama turi daug gintaro. Vienas iš jos karolių man labai patinka. Yra labai dideli gintaro akmenys sudėti į karolius. Jie yra labai dideli ir sunkūs. Aš irgi, kaip mama, turiu gintaro, bet ne tiek daug. Aš turiu mažų karolių ir sagų. Vieną sagę gavau iš savo mamytės. Ta sagė buvo mano mamytės, kai ji buvo jauna. Ji yra peteliškė, bet kur yra peteliškės kūnas yra vaikiukas. O kitą sagę gavau iš savo močiutės. Ji gavo iš

MANO ŠUNIUKAS

Mano šuniukas vardu Kudliukas, geras ir linksmas jis gyvuliukas.

Aš jį išmokiau ranką paduoti, sėsti ir gulti, pro lanką šokti.

Nata Zarankaitė,

Detroito "Žiburio" lit. m-los VI sk. mokinė ("Skambutis")

Lietuvos ir man atidavė. Ta sagė atrodo kaip mergaitė nešanti kibiriukus. Visas jos kūnas gintarinis, tik tai jos galva ir rankos metalinės. Ir dar turiu porą mažų karolių.

Vida Urbaitė,

III skyrius,

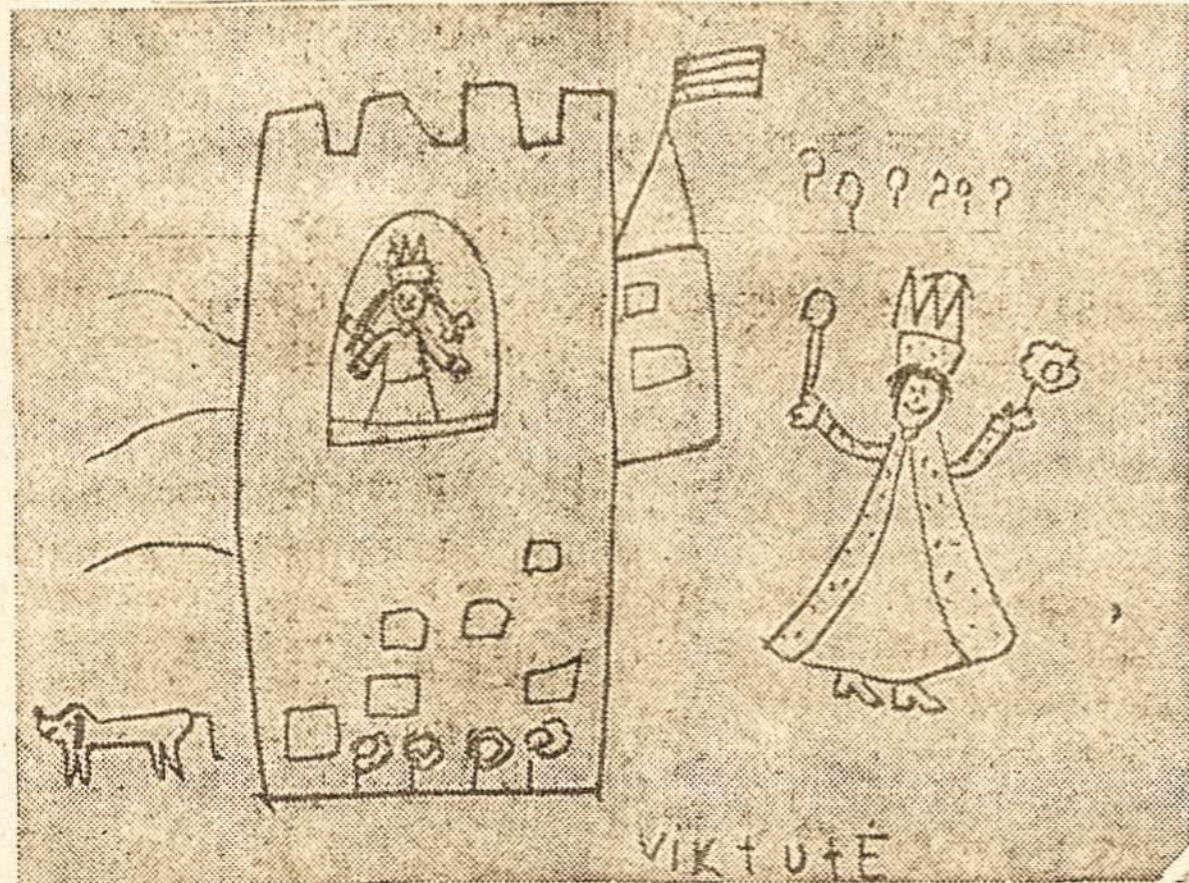
Dariaus - Girėno lit. m-la.

SARGYBINIS

Kareivį, stovintį sargyboje, užpuolė didelis, piktas šuo. Kad išvengtų jo didelių ir aštrių dantų, kareivis — pūkt, ir nušovė. Šuo buvo karininko. Karininkas kareivį rengėsi nubausti:

— Tu galėjai apsiginti antru šautuvo galu, — sušuko karininkas. —

— Taip, Tamsta vade, — atsakė kareivis; — aš būčiau taip daręs, jei jis mane kitu galu būtų užpuoles.

Kunigaikštis Kęstutis ir Birutė prie savo pilies

Piešė Viliutė Ramonytė, 6 metų

Literatūra · Dailė · Mokslo

DIDELIO DARBO PABAIGTUVĖS

Pr. Naujokaičio Lietuvių literatūros istorija

ST. SANTVARAS

Paskaita, skaityta 1977 gegužės 1 knygos sutikime Pateršone, N. J.

Pr. Naujokaitis yra patraukli, spalvinga, turtingos dvasios, su jaukia šypsena žmogų pasitinkanti asmenybė. Vadinausi, apie jį kalbėti — tai savo pobūdžio malonumas ir privilegija. Gal net tokia privilegija, kurią kadaise karaliai duodavo savo iškilieji ir įtakingieji bajorai. Tačiau ir tai nepalengvina, o tik apsunkina "cicerono" uždavinį, nes Literatūros istorijos autorius nėra pilkas žvirblis, jis yra plačių kultūros barų žmogus.

Ilgus metus Pr. Naujokaitis buvo gimnazijos mokytojas, vicedirektorius ir direktorius, buvo aktyvus ir veiklus visuomenės vyras, uoliai dirbęs ateitininkų ir krikščionių demokratų gretose. Be to, Pr. Naujokaitis yra poetas, susiradęs savaimingo poetinio pasisakymo stilių ir formą; jis pats ir beletristas, gražia lietuvių kalba parašęs keletą lyrinio — impresionistinio pobūdžio romanų, iš kurių "Žydinčios dienos" 1967 laimėjo dienraščio Draugo romanų konkursą.

Pr. Naujokaitis taip pat ir literatūros mokslininkas, literatūros istorikas, Vokietijoje paruošęs ir 1948 Tuebingene išleisdinęs (leidėjas — Jono Lenkaičio Patria) Lietuvių literatūrą, trumpą liet. literatūros kursą gimnazijai. Minimas veikalas gana ilgą laiką buvo paranki knyga ne vien gimnazijai, bet ir visiems tiems, kurie turi vienokių ar kitokių susitikimų su mūsų grožine literatūra.

Ir štai dabar, 1976 pabaigoj, baigta spausdinti Pr. Naujokaičio keturių tomų Lietuvių literatūros istorija, kurios tik medžiaginė pusė daro apstulbinantį įspūdį — 2308 puslapiai.

Kai visus keturis toms pasidedi ant stalo, kai pradedi per jų puslapius bėgti ir nors truputį į jų tekstus įsigilinti, savime atkyla būrys klausimų: ar tokį sunkų ir sudėtingą darbą galėjo įveikti vienas žmogus? Kokiu būdu ir kiek laiko jis savo

Pranas Naujokaitis

veikalui medžiagą rinko? Kiek metų jis tą istoriją rašė? Ar pakako jam išvalgumo ir objektyvumo? Ar gyvenimo sąlygos ir suinteresuotų "sluoksnių" nusi-
teikimai buvo bent pakantūs to didelio darbo talkininkai?

Į tuos klausimus atsakyti tegalėtų tik pats Pr. Naujokaitis. Mes gi turėtumėm išgyventi malonias paguodos valandas, nes Pr. Naujokaičio Lietuvių literatūros istorija jau gyvena, jau eina ji į žmones, nesunkiai išvelgiamas ir jos ilgas amžius. Paguoda yra ir tai, kad galime čia nors šiekį tokį to milžiniško darbo pabaigtuvių vainiką nupinti.

-o-

Kaip atrodo, XX-asis amžius lietuvių tautai bus ne tik baisių tautžudiškų, netgi likiminių bandymų ir kančių laikas, bet ir mūsų tautinio brendimo, tautinio sąmonėjimo ir tautinės kultūros atgimimo bei ugdymo amžius. Šiame amžiuje sparčiais šuoliais kyla į aukštį liet. tautos mokslas ir menas — įvairių sričių mokslai, grožinė literatūra, dailė, architektūra, muzika ir teatras. Nelemti, klastingi ir brutali istoriniai įvykiai natūralų mūsų kultūros augimą sutrukdė ir iškreipė, bet iki šiol dar nepajėgė jo užgesinti. Ir Pr. Naujokaičio Lietuvių literatūros istorija yra toks dokumentas, ku-

ris mus įtikina, kad ir šio amžiaus klaijumose yra sukurta tokių vertingų dalykų, kurie liudija neįveikiamą lietuvių tautos gyvastingumą ir kūrybingumą.

-o-

Kiekvienam kūrybiniam darbui, kaip palangėje liepsnojanti rožė krūmui, reikalinga ne tik saulės, bet ir žmogaus širdies šiluma. Ar Pr. Naujokaitis turėjo pakankamai šilimos rašydamos Lietuvių literatūros istoriją? Kiek man žinoma, dvasinio lobio jam negailėjo velionis prof. Juozas Brazaitis, rašytojai Paulius Jurkus, Anatolijus Kairys, Vyt. Volertas, Pov. Gaučys ir dar vienas kitas tautietis. Žymiai daugiau buvo atžagarumo, nepasitikėjimo, netgi tiesioginių trukdymų. Taigi oras, kuriame Pr. Naujokaičiui teko dirbti ryžtingo polėkio darbą, nebuvo švarus ir grynas, maža tebuvo vietos ir laiko tame "ore" stabtelti ir perkrautą dvasią paguosti bei sustiprinti.

Lietuvių literatūros istorikas, imdamasis kurio nors sudėtingesnio darbo, susiduria ir su kitais sunkumais. Deja, iki šiol mes dar neturime bendrinės savo kultūros istorijos, apžvelgiančios ne tik dalyko esmę, bet ir tas istorines sąlygas, kuriose mūsų tautinė kultūra buvo ugdoma. Kai tokios istorijos nėra, pats literatūros istorikas privalo tą istorinį foną atkurti.

Nepaliko šalikelį šio uždavinio ir Pr. Naujokaitis, o tai, savaime suprantama, praplėtė jo studijų ribas, apsunkino darbą, nes jis turėjo rimtai pasižvalgyti ir tose gyvenimo srityse, kurios yra tik literatūrinės kūrybos užnugaris, tik fonas, tik sąlygos, kuriose grožinė literatūra buvo kuriama, į tas "sąlygas" įeina ne tik bendra kultūrinė veikla, bet ir politinė bei visuomeninė tautos būklė, įvairūs kultūrinio veikimo varžymai, įvairių kėslų ir priespaudų padariniai, savos spaudos vargai ir visa tai, ko dailiojo žodžio kūrėjai negali nematyti ir nejausti. Pr. Naujokaitis Lietuvių literatūros istorijoj tą foną su regimu kruopštumu atkūrė ir išryškino.

-o-

Kaip jau tarta, nors ir didžiai neramų ir permainingą laiką gy-

vename, mūsų kultūros ugdymas šuoliuoja į priekį. Šiandien ir literatūros mokslas jau nėra varganas ir nuskurdęs klajoklis. Mūsų išgyventame XX-ojo amžiaus laike buvo dalykiškai parašyta ir išleista monografių apie žymesnius mūsų rašto žmones, paskelbta gausus pluoštas atskirų studijų ir apžvalgų, parašyti dideli kiekiai kritikinio bei recenzinio pobūdžio straipsnių. Visa tai surinkus į vieną krūvą, tur būt, jau turėtumėm ke-
liolika stambių tomų, vienaip ar kitaip kalbančių apie lietuvių grožinę literatūrą.

Rusų aneksuotoj Lietuvoj 1957, vadinamo atodrėkio metu, pradėta spausdinti ir išleista Kosto Korsako redaguota, būrio autorių parašyta penkių stambių tomų Lietuvių literatūros istorija. Vertingi ir gana objektyvūs darbai tame veikale yra senoji lietuvių literatūra, o po to jau daug kas pradeda sukelti nemenkų abejonių. Pr. Naujokaitis apie tą veikalą kalba išvalgiai ir teisingai: "Tai akademinio lygio veikalas, tačiau turįs žymių trūkumų: pirma, jis neapima visos lietuvių literatūros, nes visai ignoruoja išėivijoje sukurtus kūrinius, o jų autorius, jei kiek ir liečia, tai tik neigiamai, tendencingai; antra, marksistinė metodologija, reikalaujama literatūros faktus rišti su marksistinė istorijos samprata, ir literatūros istoriją spaudžia į dirbtines schemas, literatūrai primeta tokias kryptis ir interpretacijas, kurios prieštarauja tikrovei ir iškreipia lietuvių literatūros veidą, ieško marksistinės revoliucijos pradų ten, kur jų visai nebuvo, primeta autoriams idėjų ribotumą, iškreiptai aiškina psichologinius ir idėjinius prieštaravimus. Dėl to tų penkių tomų negalime laikyti objektyvia ir pilna lietuvių literatūros istorija."

DARBININKAS (Bus daugiau)

Šv. Raštas teismo salėje

Nairobi. — Kenijos bibliinė draugija įteikė šio krašto teisingumo ministeriui 150 Švento Rašto egzempliorių, skiriamų panaudojimui teismo salėje. Bibliinės draugijos pirmininkas šia proga pažymėjo, kad Kenijos įstatymai plačiai remiasi Švento Rašto moraliniais principais. Teisingumo ministeris, atsakydamas, priminė, kad kiekvienoje teismo salėje Kenijoje yra Šventasis Raštas.

MŪSŲ ŽINIOS

Montevideo, rugsėjo 15, 1977 m.

* PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS *
CONGRESO LITUANO DE LATINOAMERICA

VI PALK Bistine - Sede
Rio de Janeiro 4001 - Cerro
Montevideo - Uruguay
Tel.: 31 94 31
Correspondencia:
Casilla 2313 - Cerro
Montevideo - Uruguay

PRESIDENTE:

Vytautas Dorelis - Pirmininkas
Chile 4113
Tel.: 31 17 77

VICEPRESIDENTE:

Dr. Alfredo Stanevicius
Vicepirmininkas - meninės
dalis Koordinatorius
Estados Unidos 1691
Tel.: 31 15 09

SECRETARIO GENERAL:

Dr. Luisa Dutka de Giffoni
Protėkolu ir propagandos vadovė
Armonia 3166
Tel.: 58 66 58

PRO-SECRETARIO:

Tev. Jonas Giedrys S. J.
Uzsienio informacijų Koordinatorius
Bėlgica 1765
Tel.: 31 16 74

TESORERO:

Edmundo Dutka: Izdininkas
Juan Cabal 2648

PRO-TEORERO:

Pablo Mockevicius - Vice
Kasininkas, Jaunimo reikalų
vedėjas
Peru 1793
Tel.: 31 15 31

VOCAL:

Maria Mockeviciene-narė
Portugal 4048
Tel.: 31 15 31

RELACIONES PUBLICAS:

Franas Dobilevicius - Rysininkas
su valdžios istaigomis.
Chile 3671
Tel.: 31 83 63

VI-jo PALK RUOŠOS KOMISIJOS 2-sis OFICIALUS PRANEŠIMAS

VI-jo P. Amerikos Lietuvių Kongreso Ruošos komisijos vice pirmininkas Dr. Alfr. Stanaveičius, tos komisijos įgaliotas, būdamas Argentinoje, susitiko su įvairiomis Bs. Aires liet. organizacijom. Visur pastebėjo ryvą domėjimąsi būsimuoju PALK Urugvajuje.

Tai šiol mes nežinome tiksliai kiek P. Amerikos liet. organizacijų dalyvaus tame Kongrese, nes tik kelios jų teikėsi atsiliepti į pirmąjį pranešimą. O tai mums yra labai svarbu, kad laiku galėtume pristatyti Urugvajaus valdžiai sąrašą dalyvaujančių organizacijų.

Mūsų pačių orientacijai būtų naudinga žinoti ne tik kiekvienos organizacijos pirmininko ir sekretoriaus pavardę, bet ir kiek ta organizacija turi tikrų narių.

Kaip visi žinome, P. Amerikos Liet. Kongresų idėja kilo iš Argentinos lietuvių organizacijų, tuo metu sudariusių ALOS Tarybą. Ji Argentinoje suorganizavo I-ji, o vėliau ir IV-ji PALK ir dalyvavo visuose kituose. Taip pat suprantame, kaip dažnai atsitinka, kad laikui bėgant, keičiasi aplinkybės ir, pavyzdžiui, šiuo metu, kiek mums yra žinoma, ne visos Argentinos lietuvių organizacijos priklauso tai ALOS Tarybai.

VI-jo PALK Ruošos komisija nesiima spręsti kitų kraštų liet. organizacijų tarpusavio santykius - tai kiekvieno krašto vidaus reikalas; ji dar kartą kviečia dalyvauti VI-me PALK visas liet. organizacijas, kuriom tik rūpi mūsų kolonijų ir mūsų tautos gerovė ir kurios rimtai dirba lietuviybės naudai.

Ateityje palaikysime tiesioginius ryšius tik su tomis organizacijomis, kurios teikėsi ar artinoje ateityje teisės raštu atsiliepti į mūsų kvietimą atskirai ar kelių organizacijų grupės vardu, kuriai jos priklauso.

Su nuoširdžiais linkėjimais ir gilia pagarba kiekvienam broliui ir sesei lietuviui

Dr. Luisa Dutka de Giffoni
Sekretorė

Vytautas Dorelis
Pirmininkas

Halina Didžiulytė Mošinskienė

VISADA PRISIMINSIU...

augšto ūgio, liekną, smulkaus veido, amžiaus nusidabrinta dailia galvute, malonia kuklia šypsena, šiltu rankos paspaudimu pasitinkančią, draugiškai prakalbinusią mielą Uršulę Laucienę.

Tik šiandien gavusi "M. Lietuvos" paskutinį numerį (1520) likau pritrenkta liūdnos staigmenos, kad jos jau nebėra - ji išėjo iš mūsų tarpo amžinybėn rugsėjo 8 dieną.

Žinau, kad palaikojusi savo gyvenimo draugą, irgi staiga pasimirusi, jinau liko viena našlauti. Vis rodėsi sveika, ramiai susitaikiusi su vienviatve - o toji rimtis ir paguoda buvo jos giliame tikėjime, pamaldume ir visiškame pasitikėjime Apvaizdos globa. Neužsidarė kaip eremitė, nesislapstė nuo žmonių, dalyvaudavo visuose lietuviškuose rengimuose kaip stebėtoja, giliu dėmesiu įsigyvendama į programų turinį. Šv. Kazimiero parapijos nuolatinė remėja, ji džiaugdavosi, kad taip gražiai lietuviai darbuojasi ir dėkodavo už gražesnę žodį - lietuvišką žodį

Mudviejų pažintis ir tebuvo tie susitikimai lietuviškuose pobūviuose. Bet visada rasdavome draugišką žodį viena kitai, nes kažkas mus rišo - gal tas pats sentimentas ir tėvynės nostalgija, pagarbos jausmas savo tautiečiui.

Labai apgailestauju, kad taip pavėluotai pasiekė mane toji graudi žinia, bet tebūnie man leista išreikšti pagarbą jos kukliai asmenybei - lietuvei, kuri visą savo gyvenimą neįsisžadėjo lietuviybės.

Pagarba ir jos draugėms Irenai ir Danielei, kurios neapleido vienišos našlės ligoje ir mirties valandoje.

Viskas lieka šioje žemėje - draugai, turtai, net patys artimiausieji, kai Praamžius mus pasišaukia. Prie jo sosto papėdės palydi velionį tik jo gerieji darbai, ir jie buvo ištikimieji Uršulės palydovai jos visą gyvenimą.

Tebūnie lengva mirusiai Brazilijos žemė, o jos vėlė tesidžiaugia Amžinąja Šviesa!

Gili užuojauta vėlionies draugėms - težydi neužmirštuolėmis daugelio atmintyje Uršulės Laucienės kuklus ir išsiskiriančią jausmų moters lietuviškas atvaizdas pagarbos aureolėje!

S. Paulo
1977.9.19.

SVEČIAI IŠ VENECUELOS

São Paule ir ML redakcijoj lankėsi Venecuelos lietuvių žurnalo GAIRES redaktorius JUOZAS KUKANAUZA su Ponia Ona ir dukrele Violeta. Kaip FERRO DE VENEZUELA C.A. direktorius C.A. direktorius ir kontrolierius p. Kukanauza aplankė S. Paulo FERRO pramonės industrijas, pavišėjo Riodežaneire ir susitiko, nors trumpai, su keliais vietiniais lietuviais veikėjais. Aplankęs Montevideo, B. Aires, Bariloche, Mendoza, Cordoba, Lima e Cuzco, grįžęs namo organizuos išleidimą praktiškos informacinės knygelės apie lietuvius bei jų kultūrinės institucijas visoje P. Amerikoje.

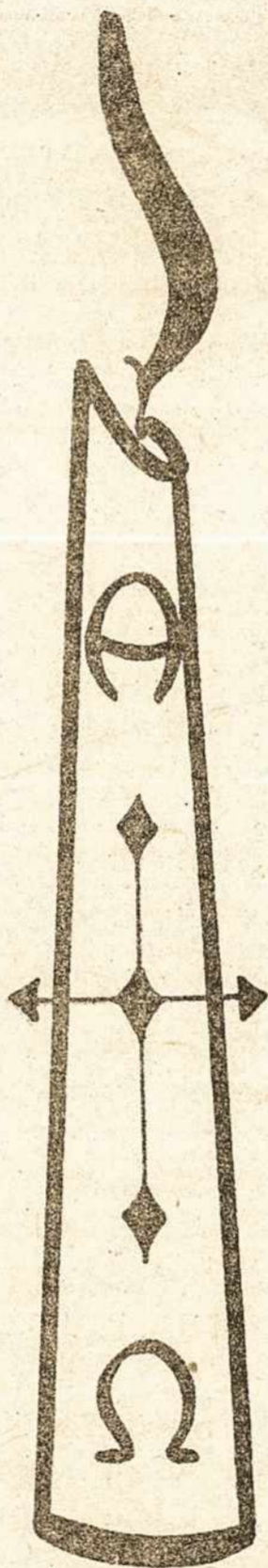
PAREMĖ LAIKRASTI

P. AUDRA CATAFAY parėmė ML-va 100 kruzeirų auka. Nuoširdžiai dėkojame.

MŪSŲ ŽINIOS

AUKOS LIET. KRYŽIUI PASTATYTI

GENÉSIO AMADEU	Cr\$. 1.000,00
JARBAS DE OLIVEIRA.	Cr\$. 1.000,00
MAURO DE REZENDE	Cr\$. 1.000,00
JOSÉ TIBÉRIO PALÁCIO	
LANCHEROS !	Cr\$. 1.000,00
NATAL THOME	Cr\$. 1.000,00
J. PAIM	Cr\$. 1.000,00
LIUDA MAJENÉ	Cr\$. 1.000,00
HENRIQUE GUZIKAUSKAS	Cr\$. 500,00
VERONIKA ZAKARAVICIUS	Cr\$. 200,00
ANTANAS SKREKYS	Cr\$. 200,00
ONA SERMUKSNIENÉ	Cr\$. 500,00
KATARINA ANDRILEVICIUS	\$. 100,00
LUIZ ANTONIO ALEKNAVICIUS	Cr\$. 500,00
MOTERŲ DRAUGIJA	Cr\$. 500,00
APAŠTALISTES DRAUGIJA	Cr\$. 500,00
VINCAS SUBATCIUS	cr\$. 500,00
SOFIA VENCEVICIENE	Cr\$. 500,00
JONAS KAZLAUSKAS	Cr\$. 100,00
COSTA STARKEVICIENE	Cr\$. 100,00
AP. BALTADUONIENÉ	Cr\$. 200,00
MONIKA BARANAUSKAS	Cr\$. 100,00
KATARINA NANARTONIS	Cr\$. 100,00
ANA SIDARAVICIUS	Cr\$. 200,00
JUSTINAS BRAKNYS	Cr\$. 100,00
ROSALIJA ZABULIONIS	Cr\$. 100,00
ANA JUZENIENE	Cr\$. 100,00
TEOFILĖ LAKUSKIENE	Cr\$. 100,00
LIUDAS BENDORAITIS	Cr\$. 200,00
ROZALIJA PAVILIONIENE	Cr\$. 100,00
APOLONIJA JAKAITIENE	Cr\$. 100,00
ANASTASIA PIMENTEL	Cr\$. 50,00
PETRONELE PALIVONIENE	Cr\$. 100,00
AMELIA SINKEVICIENE	Cr\$. 100,00
JONAS PAUKŠTYS	Cr\$. 100,00
PRANAS ŠINKUNAS	Cr\$. 50,00
TIJUNELIS	Cr\$. 50,00
BRUNA DESCHER	Cr\$. 50,00
ONA ADAMAVYČIENE	Cr\$. 100,00
JIEVA KUTKIENE	Cr\$. 100,00
EVA PAVLOFF	Cr\$. 50,00
ALBINA BALTUŠIS	Cr\$. 50,00
WANDA KRUMZLYS	Cr\$. 50,00
ONA PUTKAUSKIENE	Cr\$. 220,00
PETRONELE BANIENE	Cr\$. 200,00
ANA SINKEVICIENE	Cr\$. 100,00
ANELE BAUŽYS	Cr\$. 200,00
ALENA MEDASKIENE	Cr\$. 50,00

(Bus daugiau) -

VICENTE VITOR BANYS
Kryžiaus Statymo Komiteto
Pirmininkas

PAIEŠKO

STASYS JŪRAITIS iš Australijos, sūnus Elenos Jadvilaitės Jūraitienės, paieško ONOS JADVILAITĖS KANČIUVIENĖS, kilusios iš Virbalio, išvykusios iš Lietuvos į Braziliją 1924 m.

Ji turi sūnų Juozą ir daugiau vaikų.

Stasio Jūraičio adresas:
9 Marian St.
Enmore, Sydney
N.S.W. - Australia 2042

VIKTORO KURGONO, gyvenančio Muenster mieste, Vakarų Vokietijoje, Brazilijoje gyvenantys giminės prašomi atsiliepti šv. Kazimiero parapijos adresu ar telefonu:
Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.
Telef. 273-0338

25 d. rugsėjo (Setembro) mirė

GENOVAITĖ STONIENĖ

Prof. Antanui Stoniui, sūnui Antanui, dukrai Austinai, o taip pat Ambrozevičių ir Jakubaičių šeimoms, liūdesio ir skausmo valandose, reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą. Kartu liūdime netekę savo narės.

LIETUVIŲ SAJUNGA BRAZILIJOJE

MŪSŲ MIRUSIEJI

Rugsėjo 8 d. staigiai mirė STASYS AMBRAZIEJUS. Kilęs iš Krosnos p-jos, Marijampolės apskr. Atvyko į Braziliją apie 1929 metus. Paliko žmoną, sūnų, dukterį ir 6 vaikaičius. 7-tos dienos Mišios buvo atlaikytos šv. Kazimiero koplyčioj rugsėjo 14 dieną.

LABDAROS RATELIS

iš anksto nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie TELEFONU (273-0338), RAŠTU ar net ASMENIAI informuos šv. Kazimiero p-jos kleboniją ar Ratelio narius apie jiems žinomus VIENIŠUS SENELIUS ir kitus, REIKALINGUS BETKOKIOS PAGALBOS.

Ligoniai, ypač nepajėgiantieji lankytis bažnyčioj, galės, pagal susitarimą, turėti MIŠIAS SAVO NAMUOSE.

LITERATŪROS RATELIO POPIETĖ

Paskutinį rugsėjo šeštadienį Literatūros ratelio popietė buvo šv. Kazimiero p-jos patalpose. Be įprastų žinių bei organizacinių informacijų, buvo, pagal jau nusistovėjusį įprotį, ir savų kūrinių. P. lė Joana Satkūnaitė paskaitė iš savo pergyvenimų tikrai įdomų vaizdelį: "Lietuvių kalba mane išgelbėjo". Vienbalsiai buvo nutar-

MISIOS

7-tos dienos MIŠIOS už a.a. GENOVAITĖS STONIENĖS vėlė bus šeštadienį, spalio (outubro) 1 dieną, 10 val. ryto, V. Zelinės bažnyčioje.

MISIOS

už a.a. ANTANĄ JUNEVIČIŲ Antosės Junevičiūtės-Vidmantienės tėvą, bus spalio (outubro) 9 d., 10,15 val. BOM RETIRO, Colégio Sta. Inez, Rua Tres Rios (prie Av. Tiradentes).

Giminės ir pažįstamieji, ypač iš artimesnių apylinkės bairių, kviečiami dalyvauti.

ta sukurta vaizdelį perduoti lietuviškai spaudai.

SVEČIAI IŠ ČIKAGOS

Iš Čikagos atvyko rašytoja Karolė Pažeraitė su broliu Kaziu Pažėra, atskridusiu iš Australijos. Dabar abu atostogauja Guarujá pas brolių Edvardą Pažerą. S. Paule pasisvečiuos iki spalio 17 dienos; paskui grįš į Čikagą. - Svečiams geriausių atostogų!

RAŠO SOL. V. VERIKAITIS

Dar kartą nuoširdžiai dėkoju už malonų priėmimą ir globojimą. To niekad nepamiršiu. Lai Dievas jums visiems atlygina ir jus globoja.

Mes visi grįžome laimingi namo. Tuojau įsijungiau į darbą. Trejos laidotuvės. Keletas vestuvių Mokykla, posėdžiai dėl dainų šventės, ir chorų repeticijos. Tai nėra laiko nei atsikvėpti..."

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS MINI-BOMBAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Av. Paulista 1041/1047

S. P. 01000/001

R. Coelho Barradas, 704
V. Prudente

Fones: 274-0377 - (Res. 274-2806)
360 Paulo

MŪSŪ ŽINIOS

ALIO! ALIO!
CIA SÃO PAULO!

PANORAMA LITUANO

Lietuviška radijo valandėlė jau veikia. Ir, nežiūrint pradžia būdingų nesklandumų, veikia gerai. Valandėlę veda jaunos lietuviškos pajėgos. Tai joms – VALIO!

Pastabas, patarimus, pasiūlymus, o taip pat ir padėtinimą, rašykite valandėlės vadovybei: PANORAMA LITUANO, R. Conso-
lação 2608, Conjunto 11, 01302 São Paulo, SP.

Kiekvieną šeštadienį, 12,15 – 12,45. – klausykite PANORAMA LITUANO, radijo stotis Novo Mundo, 560.

P. A. L. KONGRESAS

PALKui ruošti iš Brazilijos lietuvių pusės SPECIALUS KOMITETAS jau beveik galutinai sudarytas. Dabar vyksta susirašėjimai su centriniu Urugvajaus komitetu.

Sekantį posėdį bus spalio (outubro) 7 d., 20 val. šv. Kazimiero p-jos patalpose.

Galutiniams aptarimams ir sprendimams, ypač gi skubiu lėšų telkimo reikalu, būtina, kad posėdy dalyvautų visų interesuotų organizacijų atstovai.

ATEITININKŲ SUSIRINKIMAS

Po popietinių sekmadienio mišių S. Paulo ateitininkai susirinko klebonijoje pasiklausyti Dédės Juozo trumpo pranešimo apie IX ATEITININKŲ KONGRESĄ ir aptarti ateities darbo planus. Buvo svarstoma apie JAUNIMO ŠVENTĖS PARENGIMĄ ir apie kelionės rengimą su programa į Urugvajų ir Argentiną. Susirinkimas baigtas arbatėle, o dédé Juozas visus pavaišino iš Lietuvos atvežtom saldainėm ir šokoladu.

V. ir J. TATARŪNAI VEL NAMIE

Sekmadienį (rugs. 25) po trijų mėnesių kelionės Lietuvoj, Europoj ir Amerikoj mielus namelius pasiekė VERA ir JONAS TATARŪNAI. Iš kelionės parsivežė daug suvenyrų, įspūdžių ir atsiminimų. Tą patį vakarą spėjo aplankyti brolių Vitą ir Angeliną, kurių berniukas Audrys šventė aštuntąjį gimtadienį. Susirinkusioms giminėms ir Audriuko draugams

parodė įdomių skaidrių-slidų iš Lietuvos.

Verą ir Joną Tatarūnus sveikiname laimingai namo sugrįžusius, o Audriukui linkime gero gimtadienio.

ANTANAS ALEKNAVIČIUS atšventė 22-ąjį gimtadienį šio mėn. 20 d. RŪTELĖS tautinių šokių šokėjai savo vadovui padarė staigmeną: iškepė didelį tortą ir palinkėjo "Ilgiausių metų" per šeštadienio šokių repeticiją. Ta pačia proga pasinaudojo pasveikinti ir DOUGLĄ SALDĮ, šokėją ir skautų skiltininką, kuriam kaip tik tą dieną suėjo 14 metų. Šokių vadovui Antanui ir skiltininkui Douglui linkime laimės ir sėkmės lietuviškame ir skautiškame darbe.

SUSIKAUPIMO DIENA

Rugsėjo 22 šv. Kazimiero p-jos kunigai turėjo iš anksto suplanuotą susikaupimo dieną, kurią praleido saleziečių seminarijoje, Lapoj. Tokia susikaupimo diena organizuojama kas trys mėnesiai, o kas mėnesį būna susikaupimo popietė. Mat, reikia ir dvasią maitinti, kad nenusilptų.

Kunigų troškimas – kad ir parapiečiai organizuotų jiems tinkamas – ir labai reikalingas – susitelkimo dienas (ar bent pusdienį).

ISVYKSTA Į MISIJAS

Spalio 9 d., tuoj po Rožinio šventės pamaldų, vyks atsisveikinimas su dr. VYTU KIAUŠU, išvykstančiu dirbti su dr. kun. F. Bendoraičių Amazonijoje, Guajara-Mirim. Jaunam idealistui sėkmės ir ištvermės!

RUOŠIAMI LIETUVIŠKI KALĖDINIAI ATVIRUKAI

Labdaros Ratelis ruošia spaudai lietuviškus kalėdinius atvirukus (postais), kuriuos bus galima įsigyti abiejose klebonijose ir pas platintojus.

Pelnas skiriamas BENDRŲ KŪČIŲ rengimui ir LABDAROS DARBAMS. Todėl tautiečiai kviečiami kalėdiniais sveikinimams panaudoti šiuos lietuviškus KALĖDINIUS ATVIRUKUS. – Labdaros Ratelis.

DĖMESIO.

PARQUE DAS NAÇÕES –
UTINGA:

įprastos LIETUVIŠKOS PAMALDOS kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį šiuo tarpu bus KAZIMIERO ir MARIJOS SKORUPSKIŲ namuose, rua Alemanha, 388, Parque das Nações.

SPALIS (outubro) TAI ROŽINIO – ROŽANČIAUS MĖNUO visiems pasaulio katalikams. Ypač gi mums, "Marijos žemės" vaikams, jis turi būti ypatingo dvasinio gyvastingumo, asmeninės ir bendros maldos mėnuo.

Šv. Kazimiero parapijoje
ROŽINIO ŠVENTĖ

bus atšvęsta spalio (outubro) 9 dieną.

PROGRAMOJ: šventės MIŠIOS, Rožinio maldai pritaikintas filmelis, Krikščionių Pagalbininkės palaiminimas.

Visi mielai kviečiami dalyvauti.

Spalio (outubro) 23 dieną sekmadienį, 16 val. šv. Kazimiero parapijos salėje bus bendros

MIŠIOS UŽ MŪSŲ, MIRUSIUS KUNIGUS

ir

Dievo Tarnu, Arkiv. JURGIO MATULAIČIO

paminėjimas

Koncelebruos galimai visi lietuviai kunigai. Bus giedama egzekvijos su LIBERA. Seks spalvotas filmelis "Tu esi Petras – Uola".

Kviečiamos visos religinės, tautinės ir kultūrinės organizacijos, bei visi atsimenantieji Brazilijoje dirbusius ir mirusius kunigus dalyvauti pamaldose, minėjime ir, pagal pirmų krikščionių prasmingą paprotį, suneštinėse vaišėse.

BESIARTINANČIŲ VĖLINIŲ PROGA

Plačiojo São Paulo sektoriuose – bairuose planuojamos SU-
DĖTINĖS MIŠIOS Vėlinių (uždūšinių) proga.

V. ANASTÁCIO, D-ro J. Basanavičiaus Mokyklos Globėjų Ratelio valdyba kviečia visus savo mirusiųjų narių gimines ir mokyklos rėmėjus bei bičiulius dalyvauti spalio (outubro) 30 dieną, 11 valandą sudėtinėse ŠV. MIŠIOSE, kurios bus laikomos mokyklos patalpose, o po to – pagal pirmųjų krikščionių gražų paprotį – suneštinėse VAIŠĖSE IR PASIŽMONĖJIME.

Valdyba

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS – SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99 – V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Li-
mão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

VEIKLOS KALENDORIUS

Spalio (outubro) 28 d., 20,30 val. PLIAS Brazilijos skyriaus nariu susirinkimas pas inž. Algirda Mošinski, Rua prof. João Arruda, 176 apto. 12 (Perdizes). Tel. 65-0907.

Neužmiršk

lietuviškos spaudos!
Skaityk ir

platink ją!

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

MŪSŪ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislão Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 105 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 500 kr.
Paskiro numerio kaina: 2,00 kr. Užuojaus ir sveikinimai nuo 40 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekių rašyti "Stanislão Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Ne-
naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai
nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėju nuomonę. Už skelbimų kalbą ir tu-
rinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadieni: vietinės žinios
ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai išteiktini neveliau kaip iki sekma-
dienio vakaro.